

Tehtävämateriaali

Tämän tehtävämateriaalin tarkoitus on innostaa pohtimaan tarkemmin **Poliittisen valokuvan festivaalin** *Mahdollisuus* -näyttelyn teemoja. Materiaalin tehtävät pyrkivät syventämään ja etsimään uusia näkökulmia valokuvaan, sen kriittiseen tarkasteluun sekä omaan kuvalliseen tekemiseen. Tehtävissä painotetaan etenkin mediakasvatuksellista ja kuvajournalistista näkökulmaa.

Tehtäviä kannattaa soveltaa oppilaiden lähtötason ja taustatietojen mukaan.

Materiaalin tehtävät on jaettu kahteen osaan: **POHDI** ja **SYVENNY**. **POHDI**-tehtävät ovat keskustelutehtäviä tai harjoituksia, jotka sopivat toteutettavaksi näyttelyvierailun aikana joko parin kanssa, yksin tai pienryhmissä. **SYVENNY**-tehtävät kannustavat tutkimaan aihetta omasta näkökulmasta sekä oman tekemisen kautta ja soveltuvat toteutettaviksi etenkin näyttelykäynnin jälkeen.

TEKSTI JA TOIMITUS Laura Porola, museolehtori, Suomen valokuvataiteen museo

TAITTO Laura Porola & Anna Neva

KUVA Pekka Elomaa ja Lyhdyn työryhmä: *James Bond Nieminen heittää hattua naulakkoon, video, still-kuva teoksesta, 2019*

POLIITTISEN VALOKUVAN FESTIVAALI 2019:

Mahdollisuus

Poliittisen valokuvan festivaali 2019 etsii kollektiivisen kuvittelun kykyä ja toiminnan mahdollisuuksia. Festivaali nostaa esiin valokuvahankkeita, jotka käsittelevät pienempiä ja isompia muutoksia ja vaihtoehtoisia tapoja ajatella ja elää. Muutokset voivat olla henkilökohtaisia elämäntapavalintoja tai ne voivat tähdätä laajempaan murrokseen yhteiskunnan tai taloudellisen vallan rakenteissa. Hankkeet ehdottavat eettistä kuvittelukykyä, jonka avulla voimme kyseenalaistaa olemassa olevat rakenteet. Toivo on tila, jonka avulla pystymme kuvittelevaan maailman sellaisena kuin sen pitäisi olla, eikä sellaisena kuin se meille uskotellaan.

POLIITTISEN VALOKUVAN FESTIVAALIN 2019
VALOKUVAAJAT, TAITEILIJAT JA TEKIJÄT:

Laia Abril, Darya Apakhonchich, Airin Bahmani, Pekka Elomaa & Lyhdyn työryhmä, Aslan Gaisumov, Touko Hujanen, Ella Kiviniemi & Linda Manner, Patrik Rastenberger & Sergio Prudent, Sanni Seppo & Ritva Kovalainen & Ville Tanttu, Kurt Tong sekä Ramina Habibollahin & Nayab Ikramin kuratoima kokonaisuus The Winds of: Baran Caginli, Jeannette Ehlers, Mi Tjio, Uwa Iduozee.

Lisää kuvamateriaalia ja taustatietoa valokuvasarjoista PVF-lehdessä:
pvf.fi/PVF-lehti

VARAA RYHMÄLLESI TYÖPAJA:

Vaikuttava kuva

Voiko valokuvalla vaikuttaa? Millainen on poliittinen valokuva? Työpajassa tutustutaan Poliittisen valokuvan festivaalin 2019 –näyttelyyn ja kuvan vaikutusmahdollisuuksiin oman tekemisen kautta. Paja kannustaa oman mielipiteen ilmaisuun ja yhteiskunnallisiin asioihin perehtymiseen. Työpaja tukee OPS:in oppiaineita: Kuvataide, Äidinkieli ja kirjallisuus.

Lisätiedot: valokuvataiteenmuseum.fi/kouluille

Varaa näyttelyopastus tai Vaikuttava kuva -työpaja: workshop@fmp.fi tai 09-6866 3621, ti-pe klo 9–12.

S U O M E N
V A L O
K U V A
T A I T E E N
M U S E O

TUTKIVAA JOURNALISMIA

TEHTÄVÄT LIITTYVÄT TEOSSARJOIHIN:

Airin Bahmani: *Yhdenvertaisia vuorilla*

Touko Hujanen: *Metsäperhe*

Patrik Rastenberger & Sergio Prudent:

Küme Mogñen – terve mieli terveessä maassa?

Useat näyttelyn valokuvaajat ovat tutkineet ja kuvanneet yhtä aihetta pidemmän aikaa sekä työskennelleet yhdessä eri alojen ammattilaisten kanssa. Muun muassa **Touko Hujanen** on työskennellyt kirjailija ja filosofi **Antti Salmisen** kanssa ja **Patrik Rastenberger** sosiologien **Danilo Ríos Pobletin** sekä **Sergio Prudentin** kanssa. **Airin Bahmani** on taas sekä valokuvaaja että toimittaja ja tietokirjailija. Valokuvasarjoja julkaistaan usein joko kirjoina tai artikkeleina ja ne yhdistävät vahvasti tekstiä ja valokuvaa.

Kuvajournalismi on journalismin muoto, jonka tarkoituksena on kertoa uutisista kuvien, kuten valokuvien, videoiden ja kuvituksen avulla. Muusta valokuvauksesta kuvajournalismin erottaa se, että kuvajournalismin pitää olla tiettyyn tapahtumaan sidottu ja kuvien pitää esittää tapahtuman tosiasiat katsojalle tai lukijalle kertovasti. (wikipedia)

POHDI

Tutustu yllämainittujen valokuvaajien sarjoihin näyttelyssä.

Älä lue heti sarjoihin liittyviä tekstejä vaan päätele ja pohdi kuvien perusteella:

- Mistä kuvissa kerrotaan?
- Kuka kuvassa esiintyvä ihminen on ja mistä kuvat kertovat?
- Mitä voit päätellä henkilöstä tämän ympäristön ja vaatetuksen perustella?

Lue nyt tarkkaan näyttelytekstit jotka ovat kuvien yhteydessä.

- Miten käsityksesi kuvien tapahtumista muuttui?
- Miten teksti vaikuttaa kuvan tulkintaan ja lukemiseen?

Nämä valokuvasarjat ovat kuvajournalismia ja tutkivaa journalismia. Kuvia on syntynyt pitkien hankkeiden aikana useita satoja ja niistä näyttelyihin on valittu vain osa.

- Mitä sarjallisuus tarkoittaa ja miten kuvien rinnastus vaikuttaa toisiinsa?
- Mitä jos kustakin sarjasta olisi vain yksi kuva?

SYVENNY

Kaikki nämä valokuvasarjat pohtivat myös hyvää elämää ja sen määrittelyä. Keskustelkaa ryhmässä, mitä on hyvä elämä. Valitkaa keskusteluista nousseista asioista jokin aihe jonka parissa haluatte työskennellä syvällisemmin.

Kuvatkaa aiheesta yksin tai pienryhmissä kuva-journalistinen 5–10 kuvan sarja.

- Kuvatkaa aihettanne vähintään viikon ajan käyttäen erilaisia kuvallisia keinoja: valo, rajausta, sommittelu, kuvakulmat.
- Kokeilkaa millaisia vaikutelmia voi saada aikaan samasta aiheesta.
- Pohtikaa työskennellessänne, kuinka kuvaajan näkökulma näkyy kuvissa.

Muista, että kuvien nimeäminen ja liittäminen johonkin kontekstiin eli asiayhteyteen on olennaista valokuvan kantaaottavuuden kannalta.

Muuttuiko näkökulmasi valitsemaasi aiheeseen kuvaustehtävän aikana?

KUVA (RAJATTU): Airin Bahmani: Yksi tärkeimmistä yhteisistä arvoista korostuu vuorilla yli muiden – sukupuolten välinen tasa-arvo. Erään rakennuksen seinämässä komeileva tummanpunainen persiankielinen teksti muistuttaa tästä: ”Yhteiskunnan vapauden astetta heijastaa naisten vapauden aste”. Sarjasta *Yhdenvertaisia vuorilla*, 2018.

POLIITTISET RYHMÄT

TEHTÄVÄT LIITTYVÄT TEOSSARJOIHIN:

Pekka Elomaa ja Lyhdyn työryhmä:

James Bond Nieminen ja muita muotokuvia

VALOKUVATYÖPAJAN OHJAAJAT:

Valokuvaajat Pekka Elomaa & Miska Reimaluoto

TYÖPAJAN TYÖRYHMÄLÄISET:

Kristian Barck, Valtteri Kleemola,

Jaakko Nieminen, Tanya Palmgren, Jarmo Tähtinen

VIDEOIDEN EDITOINTI: Otto Jahnukainen

The Winds Of -näyttely:

KURAATTORIT: Ramina Habibolla & Nayab Ikram

TAITEILIJAT: Baran Caginli, Jeannette Ehlers,

Mi Tjio, Uwa Iduozee.

Millaisilla ihmisillä on mahdollisuus tuoda taidettaan esille? Kenen näkökulmista taidetta tehdään ja kuka kertoo kenen tarinoita? Lyhdyn valokuvatyöpajalaiset ja The Winds Of -näyttelyn kuraattorit ja valokuvaajat haluavat tuoda vahvasti näkyviin monimuotoisempaa taidekenttää suurille yleisöille. Lyhdyn valokuvatyöpajalaisille on erityisen tärkeää toimia työryhmänä. Myös kuraattorit Habibolla ja Ikram haluavat työskennellä työparina.

POHDI

Tutustu *James Bond Nieminen ja muita muotokuvia* -videoteoksiin. Työryhmässä työskennellessä usein roolit saattavat vaihtaa helposti paikkaa.

- Millaisia rooleja näet Lyhdyn valokuvatyöpajalaisten toiminnassa?

Keskustele parin kanssa:

- Minkälaisia rooleja olet itse oppinut ja omaksunut? Oletko valinnut roolisi itse, vai ovatko ne jonkun ulkopuolisen määrittlemiä? Mistä rooleista nautit, mitkä taas hankaloittavat elämääsi?
- Pohtikaa yhdessä miten Lyhdyn teossarja ja The Winds of -näyttely ovat poliittisia.

SYVENNY

Kirjoita, mitä yhteistä sinulla ja *James Bond Nieminen ja muita muotokuvia* -sarjan ihmisillä on. Millaiset tarpeet ja toiveet yhdistävät kaikkia meitä, riippumatta paikasta, olosuhteista ja kulttuurista? Pohdi myös, mistä johtuu se, ettemme aina huomaa näitä yhteisiä piirteitä, ja miten se vaikuttaa yhteiskuntaamme?

SYVENNY

Tutustu *The Winds Of* -näyttelyyn.

- Pohdi millaisia kulttuureja itse edustat, millaisiin ryhmiin kuulut? Millaisia ennakkokäsityksiä näihin ryhmiin liittyy?
- Ota valokuva, jossa muutat jotakin näistä ennakkokäsityksistä odottamattomaan suuntaan.

VIDEOTAIDE VAIKUTTAA

TEHTÄVÄT LIITTYVÄT TEOSSARJOIHIN:

Aslan Gaisumov: *Volga*

Ritva Kovalainen & Sanni Seppo & Ville Tantt:

Särkynyt jalokivi ja hakkuuautioma -
puhetta metsästä

Metsäpuhetta ja *Sateenkaaren pää* -elokuvissa näytetään erilaisia näkökulmia metsään. *Volga*-videoteos kysyy miten ja kenen tarinoita kerrotaan.

Videossa tilan lisäksi näkyy myös aika: kerronnan kestolla, eli pituudella on vaikutusta teoksen tunnelmaan. Elokuviin ja usein myös videotaitteeseen liittyy ääni, joka tuo oman lisän katsomiskokemukseen.

POHDI

Tutustu *Sateenkaaren pää*, *Metsäpuhetta* sekä *Volga* -videoteoksiin. Katso ainakin yksi videoteos kokonaan.

- Mitä näillä videoteoksilla halutaan saavuttaa tai kertoa? Miten video välittää tietoa eri tavalla kuin valokuva? Mitä tehokeinoja videoissa voidaan käyttää? Miten kyseiset videot eroavat esimerkiksi videoista joita näet sosiaalisissa medioissa tai uutisvideoista?

KUVA (RAJATTU): Aslan Gaisumov: *Volga*, 2015
Yksikanavainen, HD videoprojisointi, ei ääntä 4.11
Courtesy taiteilija ja galleria Emalin, Lontoo

SYVENNY

Tutustu keskusteluun metsähakkuista Suomessa erilaisten uutislähteiden ja medioiden avulla. Pohdi:

- Keiden mielipiteet tulevat esille median tekstien ja kuvien kautta? Millaisia kuvia uutisissa on käytetty? Miten löytämäsi uutiskuvat eroavat Ritva Kovalaisen, Sanni Sepon ja Ville Tantun tekemistä videoista?
- Tee samasta aiheesta 2 minuutin video. Mieti keston merkitystä videon vaikuttavuuteen.

SYVENNY

Työskentele yksin videoimalla itsellesi tärkeää paikkaa. Kun kuvaat, pohdi:

- Mikä tekee paikasta sinulle tärkeän?
- Mihin kiinnität huomiota ensimmäisenä, kun olet paikassa?
- Millainen olet paikassa?

Pyydä sitten pariasi kuvaamaan sama paikka ilman että hän on nähnyt sinun kuvaamaasi materiaalia. Katsokaa videot ja miettikää sen jäkeen yhdessä:

- Mitä asioita hän nostaa esiin kuvatessaan?
- Mitä asioita hän jätti videon ulkopuolelle?

KUVA (RAJATTU): Ritva Kovalainen & Sanni Seppo: still-kuva elokuvasta Sateenkaarenpää, 2007/2019

SEURAAVAT TEHTÄVÄT IKÄSUOSITUS: YLÄKOULU
JA LUKIO / AMMATILLISET OPPILAITOKSET

MIELNOSOITUS KUVILLA

TEHTÄVÄT LIITTYVÄT TEOSSARJOIHIN:

Laia Abril: *Abortista*

Darya Apakhonchich: *Relax for Men*

Kurt Tong: *Combing for Ice and Jade*

Kurt Tong, Laia Abril sekä **Darya Apakhonchich** ovat käsitelleet kuvasarjoissaan naiseen liittyviä yhteiskunnallisia epäkohtia. Välillä arkoihin aiheisiin liittyvät ihmiset eivät halua tai voi olla valokuvissa. Käyttämällä esimerkiksi esineitä tai kuvallisia viestejä arka aihe voidaan esittää viitteellisesti, uudesta näkökulmasta sekä usein myös yleisemmin. Jotkut asiat, esineet tai merkit voivat nousta tietyn aiheen symboliksi eli edustaa tätä asiaa. Kun asia tai tarina muuttuu yksityisestä yleiseksi, on sillä usein vahvempi vaikutus katsojaan.

POHDI

Tutustu Abrilin ja Tongin valokuvasarjoihin ja niihin liittyviin teksteihin. Keskustelkaa pienryhmissä:

- Miten valokuvasarjojen esineet liittyvät aiheeseen?
- Miten esinekuviissa on luotu erilaisia tunnelmia ja millaisia tehokeinoja kuvissa on käytetty?

SYVENNY

Moni taiteen tekeminen lähtee henkilökohtaisista asioista.

- Mieti jokin epäkohta omasta elämästäsi ja suunnittele, miten saisit esineen avulla esitettyä asian yleisemmin. Toteuta tämä kuva.

SYVENNY

Tutustu Relax for Men -sarjaan. Mieti jokin aihe, jonka puolesta olisit valmis osoittamaan mieltä.

- Ota parin kanssa muotokuva tai selfie, jossa on vahva kuvallinen viesti. Voit kirjoittaa myös viestin paperille/ kylttiin ja ottaa mukaan kuvan.

Mitkä asiat auttoivat sinua ja mallia heittäytymään tilanteeseen? Miten kuva muuttuu jos liität siihen tekstiä? Entä miten kuvan julkaisupaikka vaikuttaa kuvan viestiin?

Halutessasi jaa kuva #pvfphoto19 hashtagilla.

TUTKIVA JOURNALISMI

Ella Kiviniemi ja Linda Manner: Meillä / Utopia

Useat Poliittisen valokuvan festivaalin valokuvaajat ovat tutkineet ja kuvanneet yhtä aihetta pidemmän aikaa sekä työskennelleet yhdessä eri alojen ammattilaisten kanssa. **Ella Kiviniemi** ja **Linda Manner** ovat sekä valokuvaajia että toimittajia. Valokuvasarjoja julkaistaan usein joko kirjoina tai artikkeleina ja ne yhdistävät vahvasti tekstiä ja valokuvaa.

POHDI

Tutustu Meillä / Utopia -näyttelyn valokuviin. **Älä lue** heti sarjoihin liittyviä tekstejä vaan päätele ja pohdi kuvien perusteella:

- Mistä kuvissa kerrotaan?
- Kuka kuvassa esiintyvä ihminen on?
- Mitä voit päätellä henkilöstä tämän ympäristön ja vaatetuksen perusteella?

Lue nyt tarkkaan näyttelytekstit jotka ovat kuvien yhteydessä.

- Miten käsityksesi kuvien tapahtumista muuttui? Miten teksti vaikuttaa kuvan tulkintaan ja lukemiseen?

KUVA (RAJATTU): Linda Manner: Erja Varis asettelee äänikulhoja Luovan Kasvun hirsistudioon. Sarjasta Meillä / Utopia, 2019.

Kuvajournalismi on journalismin muoto, jonka tarkoituksena on kertoa uutisista kuvien, kuten valokuvien, videoiden ja kuvituksen avulla. Muusta valokuvauksesta kuvajournalismin erottaa se, että kuvajournalismin pitää olla tiettyyn tapahtumaan sidottu ja kuvien pitää esittää tapahtuman tosiasiat katsojalle tai lukijalle kertovasti. (wikipedia)

Nämä valokuvasarjat ovat kuvajournalismia ja tutkivaa journalismia. Kuvia on syntynyt pitkän hankkeen aikana useita satoja ja niistä näyttelyyn on valittu vain osa.

- Mitä sarjallisuus tarkoittaa ja miten kuvien rinnastus vaikuttaa toisiinsa?
- Mitä jos kustakin sarjasta olisi vain yksi kuva?

SOVELLA

Meillä / Utopia -näyttelyssä pohditaan myös hyvää elämää ja sen määrittelyä. Keskustelkaa ryhmässä, mitä on hyvä elämä. Valitkaa keskusteluista nousseista asioista jokin aihe jonka parissa haluatte työskennellä syvällisemmin.

Kuvatkaa aiheesta yksin tai pienryhmissä kuva-journalistinen 5-10 valokuvasarja.

- Kuvatkaa aihettanne vähintään viikon ajan käyttäen erilaisia kuvallisia keinoja: valo, rajausta, sommittelu, kuvakulmat.
- Kokeilkaa millaisia vaikutelmia voi saada aikaan samasta aiheesta?
- Pohtikaa työskennellessänne, kuinka kuvaajan näkökulma näkyy kuvissa?

Muista, että kuvien nimeäminen ja liittäminen johonkin kontekstiin on olennaista valokuvan kantaaottavuuden kannalta.

- Muuttuiko näkökulmasi valitsemaasi aiheeseen kuvaus tehtävän aikana?